МОТИВИ
към законопроект за изменение и допълнение на Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране

I. Цели, които се поставят с предложения законопроект за изменение и допълнение на Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране

С предложения Законопроект за изменение и допълнение на Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране се предприемат мерки по прилагането, свързани със следните законодателни актове от правото на Европейския съюз:

- Директива (ЕС) 2024/927 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2024 година за изменение на директиви 2011/61/ЕС и 2009/65/ЕО по отношение на договореностите за делегиране, управлението на ликвидния риск, надзорната отчетност, предоставянето на депозитарни услуги и услуги по отговорно пазене и предоставянето на заеми от алтернативни инвестиционни фондове (Директива (ЕС) 2024/927);
- Директива (ЕС) 2024/2811 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2024 година за изменение на Директива 2014/65/ЕС с цел повишаване на привлекателността на публичните капиталови пазари в Съюза за дружествата и улесняване на достъпа до капитал за малките и средните предприятия и за отмяна на Директива 2001/34/ЕО (Директива (ЕС) 2024/2811);
- Регламент (ЕС) 2024/2809 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2024 година за изменение на регламенти (ЕС) 2017/1129, (ЕС) № 596/2014 и (ЕС) № 600/2014 с цел повишаване на привлекателността на публичните капиталови пазари в Съюза за дружествата и улесняване на достъпа до капитал за малките и средните предприятия (Регламент (ЕС) 2024/2809);
- Делегиран Регламент (ЕС) 2023/2830 на Комисията от 17 октомври 2023 година за допълване на Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета чрез определяне на правила относно графика, управлението и други аспекти на търга на квоти за емисии на парникови газове (Делегиран Регламент (ЕС) 2023/2830);
- Регламент (ЕС) 2025/914 на Европейския парламент и на Съвета от 7 май 2025 година за изменение на Регламент (ЕС) 2016/1011 по отношение на обхвата на правилата за бенчмарковете, използването в Съюза на бенчмаркове, изготвяни от администратор, намиращ се в трета държава, и някои изисквания за докладване.

II. Причини за приемането на акта

1. Непълнота на уредбата за извършване на дейност, налагаща въвеждане на изискванията на Директива (ЕС) 2024/927

С оглед въвеждане на изискванията на Директива (ЕС) 2024/927 е необходимо да бъдат приети изменения и допълнения в Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране **в срок до 16.04.2026 г.**

Основните изменения, произтичащи от Директива 2011/61/ЕС обхващат предоставянето на услуги (включително на трети лица), лицензирането на ЛУАИФ, делегирането на функции, инструментите за управление на ликвидността, ролята на

централните депозитари на ценни книжа (ЦДЦК), предоставянето на заеми от АИФ, режимите за ЛУАИФ установен извън ЕС, както и изискванията за разкриване на информация.

С цел повишаване на ефективността на дейностите на ЛУАИФ в ЗДКИСДПКИ се разширява обхвата на услугите, които се разрешават на ЛУАИФ като се включват следните дейности: администриране на бенчмаркове в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/1011; обслужване на кредити в съответствие с Директива (ЕС) 2021/2167, както и второстепенни услуги. Във връзка с лицензионния режим на ЛУАИФ, при подаване на заявление за лицензиране, ЛУАИФ следва да предостави на Комисията за финансов надзор информация относно човешките и техническите ресурси, които използва за изпълнение на своите функции и, когато е приложимо, за упражняване на надзор върху своите подизпълнители. По отношение на услугите, които могат да предоставят на трети лица, ЛУАИФ ще имат право да изпълняват в полза на трети лица същите функции и дейности, които вече изпълняват във връзка с управляваните от тях АИФ, при условие че всеки потенциален конфликт на интереси, породен от предоставянето на тази функция или дейност на трети лица, се управлява по подходящ начин. Тези функции и дейности включват корпоративни услуги, като например човешки ресурси и информационни технологии (ИТ), както и ИТ услуги по управление на портфейл и управление на риска.

За да могат ЛУАИФ, управляващи АИФ от отворен тип, установени в държава членка, да се справят с натиска за обратно изкупуване при неблагоприятни пазарни условия, от ЛУАИФ се изисква да изберат и да включат в устава или учредителните документи на АИФ поне два инструмента за управление на ликвидността от списък, съдържащ се в приложение към закона. Изключение е предвидено за АИФ, който е лицензиран като фонд на паричния пазар (понастоящем няма такъв тип фондове в България) - тогава има право да избере само един инструмент за управление на ликвидността. Инструментите за управление на ликвидността следва да бъдат подходящи за инвестиционната стратегия, ликвидния профил и политиката на обратно изкупуване на АИФ. ЛУАИФ следва да задейства такива инструменти за управление на ликвидността, когато това е необходимо за защита на интересите на инвеститорите на АИФ.

В допълнение, ЛУАИФ, управляващи АИФ от отворен тип, следва винаги да имат възможност за временно спиране на записването, обратното изкупуване или задействането на механизъм за разделяне на активи при изключителни обстоятелства и на основание защита на интересите на инвеститорите на АИФ. Когато ЛУАИФ вземе решение да спре записването и обратното изкупуване, то следва да уведоми Комисията, когато Република България е държава членка по произход на управителя. Когато ЛУАИФ вземе решение да задейства или деактивира механизъм за разделяне на активи също следва да уведоми Комисията в разумен срок преди задействането или деактивирането на този инструмент за управление на ликвидността. ЛУАИФ следва също така да уведоми Комисията, когато задейства или деактивира всеки друг инструмент за управление на ликвидността по начин, който не е в рамките на обичайния ход на дейността, съгласно учредителните документи на АИФ. Това ще позволи на надзорните органи по-добре да предотвратят потенциалното разпространение на натиска върху ликвидността на пазара като цяло.

Освен новите разпоредби, приложими за ЛУАИФ, Директива (ЕС) 2024/927 дава допълнителни правомощия на националните компетентни органи. Комисията за финансов надзор може да изисква от ЛУАИФ да активира или деактивира инструмента за спиране на обратното изкупуване и записването на дялове при извънредни обстоятелства, когато това е в интерес на инвеститорите и когато съществуват рискове

за защитата на инвеститорите или финансовата стабилност и след консултация с ЛУАИФ.

В рамките на произтичащите от Директива (ЕС) 2024/927 изменения в ЗДКИСДПКИ се въвеждат следните опции:

Съгласно чл. 6, параграф 4 от Директива 2011/61/ЕС и идентичната промяна в чл. 6, параграф 3 от Директива 2009/65/ЕО се разрешава на външен ЛУАИФ да предоставя услуги по администриране на бенчмаркове в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/1011, дейности по обслужване на кредити в съответствие с Директива (ЕС) 2021/2167, както и второстепенни услуги: всяка друга функция или дейност, която вече се изпълнява от ЛУАИФ, съответно управляващо дружество във връзка с управляван от него АИФ, съответно ПКИПЦК, при условие че всеки потенциален конфликт на интереси, породен от предоставянето на тази функция или дейност се управлява.

С директивата се хармонизират на ниво ЕС правилата, приложими за ЛУАИФ, управляващи фондове, които предоставят заеми, за да се подобри управлението на риска в рамките на финансовия пазар и да се повиши прозрачността за инвеститорите. Разпоредбите в директивата, които са приложими за ЛУАИФ, управляващи АИФ, които предоставят заеми, не възпрепятстват държавите членки да установяват национални рамки с по-рестриктивни правила за някои категории АИФ. В тази връзка, съгласно чл. 15, параграф 4ж от Директива 2011/61/ЕС държава членка може да забрани на АИФ, предоставящи заеми, да предоставят заеми на потребители на дребно на нейна територия, и може да забрани на АИФ да обслужват кредити, предоставени на такива потребители на нейна територия. След извършен анализ и справка относно практиките на други държави членки, в рамките на което са получени отговори от Европейската асоциация на управителите на активи - EFAMA, Австрия, Хърватия, Кипър, Словения, Люксембург и Румъния, става ясно, че гореизброените, включително Ирландия и Португалия, ще се възползват от опцията в директивата и ще забранят на АИФ да предоставят заеми на потребители на дребно. Основните мотиви са свързани със защитата на потребителите на дребно. С оглед гореизложеното, се предлага Република България да се възползва от посочената опция и да се забрани на АИФ да предоставят заеми на потребители на дребно.

Също така, съгласно опцията по чл. 21, параграф 5а от Директива 2011/61/ЕС се предлага Република България да се възползва от същата като се дава правомощие на Комисията за финансов надзор да може да разрешава на кредитна институция със седалище на територията на Съюза, която е лицензирана в съответствие с Директива 2006/48/ЕО и установена в друга държава членка, да бъде определена за депозитар, ако са изпълнени определените в закона условия.

В допълнение към вече съществуващите изисквания, информацията, разкривана на инвеститорите преди сключване на договор се допълва с описание на възможността и условията за използване на избраните инструменти за управление на ликвидността и списък на таксите, разходите и разноските на ЛУАИФ във връзка с дейността на АИФ, като определена част от информация трябва да бъде предоставена и на Комисията.

Във връзка с Директива 2009/65/ЕО се предлагат изменения в ЗДКИСДПКИ по отношение на режима на лицензиране и делегиране на функции, регулаторното третиране на попечителите, изискванията за надзорна отчетност и наличието и използването на инструменти за управление на ликвидността, които са аналогични на тези в Директива 2011/61/ЕС с оглед гарантиране, че условията за управляващите дружества на ПКИПЦК са сравними с тези на ЛУАИФ. С цел повишаване на ефективността на дейностите на управляващите дружества се разширява и обхватът на услугите, които тези дружества да предоставят, в допълнение към управлението на ПКИПЦК.

В допълнение, в хода на въвеждането на изискванията на директивата в ЗКДИСДПКИ се налагат и други прецизиращи изменения в него, констатирани в надзорната практика на Комисията за финансов надзор. Съобразно идентифицираната необходимост от хармонизация спрямо изискванията на чл. 53, пара. 2 от Директива 2009/65/ЕО се прецизира разпоредбата на чл. 46, ал. 2 от ЗДКИСДПКИ относно инвестиционните лимити. Предложената редакция цели да избегне неяснота на текста и затруднено прилагане на нормата настъпили вследствие на разминавания в официалния превод на уредбата в директивата.

Предлагат се и допълнителни разпоредби относно АИФ с произход Република България, включително относно тяхната правна форма. Следва да се отбележи, че Директива 2011/61/ЕС не създава уредба на АИФ, а урежда тези фондове посредством правила за управляващите ги лица - регулацията е от гледна точка на управлението на АИФ, без да се регулира дейността им. Допусканото от Директива 2011/61/ЕС разнообразие на организационни форми, липсата на ограничения относно възможните инвестиции и съответно инвестиционни политики, както и на конкретни правила във връзка с привличането на инвестиции, значително разширяват кръга на предприятията, които могат да бъдат квалифицирани като АИФ. Към момента в българското законодателство са предвидени изисквания единствено по отношение на националните инвестиционни фондове (НИФ). С предлаганото изменение се определят допустимите правни форми, в които може да бъде учреден АИФ с произход Република България, който не е НИФ, като освен допустимите съгласно българското право форми за извършване на стопанска дейност, регламентирани в Търговския закон, изрично е предвидена форма за учредяване като договорен фонд така, както е предвидена тази форма за НИФ. Въведени са изисквания по отношение на съдържанието на учредителните документи на АИФ и тяхната организация с оглед функционирането на АИФ, като такъв от отворен или затворен тип.

2. Непълнота на уредбата относно изискванията за допускане до търговия, включително пазар за растеж на МСП, проучванията, проспекта за допускане до търговия и административно-наказателните разпоредби, налагаща въвеждане на мерки по прилагането на Регламент (ЕС) 2024/2809 изискванията и Директива (ЕС) 2024/2811

Поради необходимостта от създаване на условия за прилагане на измененията, настъпили с приемането на Регламент (ЕС) 2024/2809 и въвеждането на Директива (ЕС) 2024/2811, като част от така наречения пакет "Listing Act", се налагат изменения в приложимата национална нормативна уредба **в срок до 5 юни 2026 г.** и по-конкретно – Закона за пазарите на финансови инструменти, Закона за публичното предлагане на ценни книжа и Закона за прилагане на мерките срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти.

Посредством горепосочения Регламент (ЕС) 2024/2809 се изменят праговете за публикуване на проспект, наименованията на отделните видове проспекти за облекчено допускане до търговия, както и административнонаказателните разпоредби срещу пазарните злоупотреби.

Законопроектът предвижда промени в националното законодателство с цел адаптиране към измененията в Регламент (ЕС) 2017/1129, които уреждат изискванията за изготвяне, одобряване публикуване и разпространение на проспекти при публично предлагане на ценни книжа и/или допускането им до търговия на регулиран пазар в държавите членки. Съществуващата правна рамка създава пречки, свързани с размера, сложността и високите разходи за подготовка на проспекти, особено за дружества, включително малки и средни предприятия (МСП), които кандидатстват за достъп до

публичните пазари за първи път чрез първично публично предлагане, както и за дружества, които извършват вторични емисии на дялови и недялови ценни книжа.

В съответствие с измененията в Регламент (ЕС) 2024/2809 досегашният праг за освобождаване от задължението за изготвяне и публикуване на проспект при публично предлагане на ценни книжа се повишава на 12 000 000 евро в рамките на Съюза. В националното законодателство се предлага прагът по чл. 89в, ал. 1 от ЗППЦК да бъде увеличен от 8 000 000 евро на 12 000 000 евро. Под този праг публичното предлагане ще бъде освободено от задължението за изготвяне на проспект, при условие че не се изисква паспортизиране. Не се предлага България да се възползва от дерогацията за определяне на праг от 5 млн. евро, тъй като този праг беше въведен през 2020 г., а през 2022 г. беше повишен до максималния по Регламент (ЕС) 2017/1129, определен на 8 млн. евро към този момент. Освобождаването ще обхваща и предлагания на ценни книжа, които предстои да бъдат допуснати до търговия на регулиран пазар или на пазар за растеж на МСП, които са заменими с ценни книжа, вече допуснати до търговия на същия регулиран пазар или пазар за растеж на МСП, включително е предвидено и кумулативното изпълнение на определени условия.

С Регламент (ЕС) 2024/2809 се облекчава режимът за изготвяне на проспекти чрез въвеждане на нови форми на документация, насочени към намаляване на административната тежест и разходите за емитентите. Въвежда се *проспект на ЕС за последващо емитиране*, който предлага опростена структура и съдържание, като включва само минималната информация, определена в Регламента за проспектите в зависимост от видовете ценни книжа. Този проспект е предназначен за емитенти, чиито ценни книжа са били допуснати до търговия на регулиран пазар или пазар за растеж на МСП най-малко през предходните 18 месеца без прекъсване, и които са изпълнили изискванията за периодично и текущо оповестяване съгласно приложимите актове на ЕС. Новият формат ще обхваща както публично предлагане, така и допускане до търговия на регулиран пазар на ценни книжа, които са заменими или не са заменими с вече търгувани ценни книжа. Това ще даде възможност на дружества, които се стремят да преминат от пазар за растеж на МСП към регулиран пазар, да използват този облекчен режим.

Новата законодателна рамка предвижда също въвеждането на **проспект на ЕС за емитиране за растеж**, който е създаден специално за МСП и емитенти, отговарящи на определени критерии. Целта е да се намали сложността на процеса по допускане до търговия и да се ограничат разходите за по-малките участници на пазара.

С оглед необходимостта от адаптация спрямо измененията в Регламент (ЕС) № 596/2014 относно пазарните злоупотреби, настоящият законопроект съдържа и предложения за изменения и допълнения в Закона за прилагане на мерките срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти, който осигурява рамката за прилагане на мерките срещу злоупотреби с вътрешна информация, незаконно разкриване и манипулиране на пазара, както и гарантира целостта на финансовите пазари и защитава интересите на инвеститорите.

Същевременно, чрез Директива (ЕС) 2024/2811 се приемат редица изменения целящи стимулиране на капиталовия пазар и намаляване на административната тежест и разходи. В частност, проектът предвижда промени в Закона за пазарите на финансови инструменти за транспониране на Директива (ЕС) 2024/2811, като се допълва действащата уредба приложима към проучванията, изготвяни от инвестиционни посредници. Предлага се въвеждането на организационни механизми, гарантиращи, че проучванията платени частично или изцяло със средства на емитента се изготвят в съответствие с кодекс за поведение на ЕС за проучвания със средства на емитента, което цели да повиши доверието в такива проучвания и използването им. Също така, за да се

поощри развитието специализирани пазари и да се ограничи организационната тежест за инвестиционните посредници или пазарните оператори, организиращи многостранни системи за търговия (МСТ), се разрешава даден сегмент от МСТ да подаде заявление за регистрация като пазар за растеж на МСП, при условие че този сегмент е ясно отделен от останалата част от МСТ.

Във връзка с хармонизиране на изискванията за допускане до търговия и осигуряване на достатъчна степен на разпределение на съответния клас акции сред обществеността, се предлага Република България да се възползва от дерогацията по чл. 51а, параграф 5 от Директива (ЕС) 2024/2811 който позволява държавите членки да установят алтернативни критерии за достатъчно публично разпределение, вместо фиксиран процент, който е най-малко 10% от записания капитал. В тази връзка, следва да се посочи, че структурата на регулирания пазар в Република България се характеризира с висока концентрация на собствеността при значителен брой емитенти, сравнително ограничен мащаб на публичните емисии, по-ниска вторична ликвидност спрямо големите пазари в ЕС и ограничена инвеститорска база в сравнение с големите европейски регулирани пазари. В този смисъл, е налице необходимост от пропорционален и икономически обоснован подход поради което по-подходящо решение е прилагането на дерогацията като основен механизъм за гарантиране на достатъчно публично разпределение, чрез въвеждане на един или повече от изброените критерии. Този подход предоставя необходимата регулаторна гъвкавост и съответства на целта на европейския законодател да бъдат отчетени различията между отделните национални капиталови пазари. В съответствие с директивата се предлага конкретизация на измеримите критерии в правилника на регулирания пазар, подлежащ на одобрение и контрол от Комисията за финансов надзор.

3. Непълнота на уредбата, налагаща други изменения, произтичащи от актове от правото на Европейския съюз

Отмяната на Регламент (ЕС) № 1031/2010 на Комисията от 12 ноември 2010 г. относно графика, управлението и други аспекти на търга на квоти за емисии на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността извършена с приемането на Делегиран регламент (ЕС) 2023/2830 изисква ясно да се уреди нормативно разпределение на правомощията между Комисията за финансов надзор и Българската народна банка за издаване на разрешение за участие в търговията на инвестиционни посредници и кредитни институции, съответно на изискванията за отказ от издаване на разрешение във връзка с квотите за емисии на парникови газове. Това налага приемането на изменения на националната уредба в Закона за пазарите на финансови инструменти, както и в Закона за кредитните институции, с цел прецизиране разпределението на правомощията между институциите при предоставяне на разрешение за търговия с квоти за емисии на инвестиционните посредници.

С оглед осигуряване на мерки по прилагането на Регламент (ЕС) 2025/914 за изменение на Регламент (ЕС) 2016/1011 по отношение на обхвата на правилата за бенчмарковете, се предлагат изменения и допълнения в Закона за пазарите на финансови инструменти, Закона за платежнтие услуги и платежните системи, Закона за Българската народна банка и в Закона за Комисията за финансов надзор относно разпределението на правомощия между националните органи във връзка с режимите за одобрение и надзор на бенчмаркове.

4. Необходимост от актуализиране на имуществените санкции и глобите в евро, налагани по реда на Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране, Закона за публичното предлагане на ценни книжа, Закона за прилагане на мерките срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти, Закона за пазарите на криптоактиви и Закона за дружествата със специална инвестиционна цел и за дружествата за секюритизация и допълване на правомощията на Комисията за финансов надзор в Закона за Комисията финансов надзор

Във връзка с въвеждането на еврото като официална валута в Република България с проекта на ЗИД на ЗДКИСДПКИ се предлагат изменения в Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране, Закона за публичното предлагане на ценни книжа, Закона за прилагане на мерките срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти Закона за пазарите на криптоактиви и Закона за дружествата със специална инвестиционна цел и за дружествата за секюритизация като се предлага санкциите и глобите да бъдат посочени в евро.

В допълнение се предлагат и изменения в Закона за Комисията за финансов надзор, в следните насоки:

С оглед ефективното осигуряване на защитата на инвеститорите, застрахованите и осигурените лица се предлага Комисията за финансов надзор да има правомощие да иска спиране на висящо регистърно производство във връзка с ефективното осигуряване на защитата на инвеститорите, застрахованите и осигурените лица. За да се постанови спиране на регистърното производство, е необходимо да се подаде иск по чл. 536 от Гражданския процесуален кодекс, във връзка с чл. 19, ал. 6 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. След сезиране на съда с искане за спиране на регистърно производство, съдът следва да установи и да се произнесе за наличието на всички законови предпоставки за извършване на такова спиране. Следва да се отбележи, че на основание чл. 13, ал. 1, т. 19, буква „а“ от Закона за Комисията за финансов надзор органът има правомощия да предявява искове за установяване на недопустимост или нищожност на вписвания в търговския регистър, както и за несъществуване на вписано обстоятелство. Това са исковете с правна квалификация по чл. 29, ал. 1 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. Искът по чл. 29, ал. 1 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел е предвиден за защита срещу пороци на вече извършени вписвания, като в този смисъл разяснения са дадени в Тълкувателно решение № 1 от 06.12.2002 г., поставено по тълк.д. № 1/2002 г. на ОСГК на ВКС.

Също така се предлага Комисията за финансов надзор да има правомощие да поиска от съда прогласяване нищожност на сделки, свързани с дейността на поднадзорните й лица, сключени в нарушение на секторните закони, по които има компетентност. Предложението цели запълване празнота в правото и оправомощаване на Комисията да защитава интересите на инвеститорите, застрахованите и осигурените лица при установяване в надзорната й практика на сделки, сключени в нарушение на секторните закони. Следва да се отбележи, че понастоящем на основание чл. 13, ал. 1, т. 19, буква „б“ от Закона за Комисията за финансов надзор, органът има правомощие да иска от съда прогласяване на нищожност на сделки, свързани с дейността на контролираните от нея лица или сключени в нарушение на Закона за публичното предлагане на ценни книжа и актовете по прилагането му.

В допълнение, съгласно чл. 2, ал. 4 от Закона за Комисията за финансов надзор Комисията за финансов надзор, при осъществяване на своите правомощия, е независима от изпълнителната власт и се отчита за дейността си пред Народното събрание. В тази

връзка статутът на Комисията за финансов надзор я изключва от кръга на органите, за които се прилага Законът за администрацията, но в практиката е налице противоречиво тълкуване. Прилагането на общите правила по Закона за администрацията поражда допълнителна административна тежест, като в някои случаи се констатира несъответствие между общите и специфичните правила, което създава правна несигурност. Предложението цели гарантиране независимостта на Комисията за финансов надзор, изследвана и от международните партньори на Република България и в частност, Организацията за икономическо сътрудничество и развитие.

Със законопроекта се предлага и допълнение по чл. 3 от Закона за икономическите и финансовите отношения с дружествата, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим, контролираните от тях лица и техните действителни собственици, като в обхвата на забраните за дружествата, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим, и на контролираните от тях лица се добавя забрана да участват в процедура по лицензиране като издател на токени, обезпечени с активи, като доставчик на услуги за криптоактиви, както и да придобиват квалифицирано дялово участие в такива лица. Забранява се също така да участват в процедура по лицензиране като доставчик на услуги за колективно финансиране или да придобиват квалифицирано дялово участие в такива дружества.

5. Със законопроекта се предлага допълнение и в Закона за обществените поръчки във връзка с поет ангажимент на Република България към Европейската комисия в процеса на предоговаряне (по чл. 21 от Регламент (ЕС) 2021/241) на целите по Реформа C10.R10 Обществени поръчки от НПВУ, свързани с намаляване дела на процедурите на договаряне (NCB – no call for bids) и на договорите, сключени въз основа на получена само една оферта (SB – single bid) и е елемент от **ключов етап 245а** от Реформата, който е включен в пето плащане.

С предложението се цели насърчаване на възложителите към постигане на по-добро планиране при организирането на процеса по възлагане на обществени поръчки, което от своя страна ще допринесе за по-добро постигане на целта на Закона за обществените поръчки, а именно осигуряване в най-голяма степен на ефективност при разходването на публични средства, включително и на средствата, предоставяни от европейски фондове и програми. Предвидена е и санкция, насочена към осигуряване изпълнението на въведеното задължение и постигане целта на предлаганата промяна, което ще допринесе за реализиране на очакваните резултати.

III. Финансови средства, необходими за прилагането на новата уредба

Прилагането на предвидените в Закона за изменение и допълнение на Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране не е свързано с допълнителни разходи/трансфери/други плащания.

Не се очаква увеличение на административната тежест за ЛУАИФ във връзка с регулаторното докладване, тъй като събирането и обменът на информация чрез надзорната отчетност ще бъде подобрено и намалено дублиращото се докладване. Възможно е ЛУАИФ, управляващи АИФ, които предоставят заеми, да имат допълнителни разходи поради новите изисквания към тях за управление на риска, за да се отчете специфичният кредитен риск, пред който са изправени тези фондове.

Изискването към управителите на фондове от отворен тип (АИФ и ПКИПЦК) да избират инструменти за управление на ликвидността, които да могат да активират при определени условия, би наложило промени в документацията на фонда (включително проспекта) за някои продукти, които понастоящем не разполагат с такива инструменти. Ползите за финансовата система оправдават тези еднократни разходи, тъй като мениджърите на фондовете ще могат да управляват ликвидния риск по-ефективно и да

се въздържат от спешни продажби. Новосъздадените фондове няма да понасят разходи, тъй като допълнителните инструменти за управление на риска ще бъдат част от тяхното заявление за разрешение.

Приемането на измененията и допълненията свързани с въвеждането на мерки по прилагането на Регламент (ЕС) 2024/2809 изискванията и Директива (ЕС) 2024/2811 ще доведе до намаляване на административната тежест и разходите свързани с освобождаването от задължението за изготвяне на пълен проспект при малки публични предлагания (под новите прагове), опростените процедури за докладване и разкриване на информация намаляват разходите за емитентите (особено за МСП), разходите за регистриране на даден сегмент от МСТ като пазар за растеж на пазари.

Във връзка с предложените изменения относно предоставянето на разрешения на инвестиционни посредници и кредитни институции за търговия с квоти за емисии в търгове за двудневен спот няма да има ефект върху съществуващите нива на административна тежест и разходи, тъй като се прецизират надзорните правомощия на Българската народна банка и Комисията за финансов надзор и не се изменя по същество действащия режим.

IV. Очаквани резултати от прилагането на новата уредба

По-широкото използване на инструменти за управление на ликвидността и възможността националните компетентни органи да задействат по-специфични такива инструменти ще подобрят финансовата стабилност на АИФ и ПКИПЦК и ще осигурят по-добра защита на инвеститорите. Наличието на по-изчерпателни данни при регулаторното докладване ще позволи по-доброто проследяване на натрупването на риск в системата. Допълнителното уточняване на правилата за делегиране ще гарантира, че инвеститорите в АИФ и ПКИПЦК са по-добре защитени от потенциална злоупотреба при делегиране на функции и услуги. Хармонизираната регулаторна рамка за ЛУАИФ, които управляват фондове, предоставящи заеми, ще позволи на тези фондове да работят на нови пазари и да се разрастват, като предоставят на реалната икономика източник на алтернативно финансиране.

Същевременно се очаква да бъдат отчетени намаляване на административната тежест и разходите вследствие на разрешението за инвестиционните посредници и операторите на МСТ да регистрират даден сегмент от МСТ като пазар за растеж на МСП ще се намалят разходите за организиране на такива пазари, както и стимулиране на капиталовия пазар във връзка с прилагането на дерогацията по чл. 51а, параграф 5 като основен механизъм за гарантиране на достатъчно публично разпределение, чрез въвеждане на един или повече от изброените в него критерии ще гарантира прозрачност, предвидимост за емитентите и защита на инвеститорите, при запазване на ефективната надзорна роля на Комисията за финансов надзор.

В допълнение се отчита положително въздействие, което би се проявило спрямо МСП, поради наличието на ясна правна рамка за публично предлагане без проспект или с проспект при облекчени условия, което ще улесни достъпа им до финансиране от капиталовите пазари.

В резултат на въвеждането на мерки по прилагането Делегиран регламент (ЕС) 2023/2830 на Комисията ще се създаде хармонизирана рамка за участниците на пазара - инвестиционни посредници и кредитни институции, като се гарантира съответствие с европейските стандарти и намалява правната несигурност.

Въвеждането на законодателна уредба за определяне на имуществените санкции и глобите в евро ще създаде условия за плавен преход към новата валутна среда и укрепване на при прилагането на санкционните разпоредби.

Предложените изменения в Закона за Комисията за финансов надзор целят да усъвършенстват нейната дейност, като ѝ предоставят необходимите правни инструменти за по-ефективна защита интересите на инвеститорите, застрахованите и осигурените лица.

Приемането на промяната в Закона за обществените поръчки в изпълнение на НПВУ цели постигане на предвидимост относно очакваните за реализация обществени поръчки в страната, което ще има ефект, както върху управлението на процесите по възлагане, така и върху бюджетната дисциплина. В допълнение, събирането на информация за планираните обществени поръчки в страната ще окаже влияние и върху дейността на органите с контролни функции в системата на обществените поръчки, като допринесе за оптимизиране на тяхната дейност.

V. Съответствие с правото на Европейския съюз

Законопроектът изготвен от междуведомствена работна група с представители на Министерството на финансите, Комисията за финансов надзор, Министерския съвет, Българската народна банка и пазарните участници и е в изпълнение на мярка №186 от Плана за действие за 2026 г. с мерките, произтичащи от членството на Република България в ЕС приет с РМС №84 от 23.01.2026 г.

Със законопроекта се въвеждат изисквания на правото на Европейския съюз, поради което към него са приложени справки за съответствието с Директива (ЕС) 2024/927 и Директива (ЕС) 2024/2811.

По законопроекта са проведени обществени консултации съгласно чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове, като законопроектът и мотивите към него, частичната предварителната оценка на въздействието и становището на дирекция „Координация и модернизация на администрацията“ към Министерския съвет по нея са публикувани на интернет страницата на Министерството на финансите и на Портала за обществени консултации. В съответствие с чл. 26, ал. 5 от Закона за нормативните актове, справката за постъпилите предложения заедно с обосновка за неприетите предложения в резултат на проведените обществени консултации е публикувана на интернет страницата на Министерството на финансите и на Портала за обществени консултации.

Съгласно чл. 1, параграф 4 от Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 г. установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество (Директива (ЕС) 2015/1535), същата не се прилага за правилата, свързани с въпросите, които са предмет на законодателството на Съюза в областта на финансовите услуги, както са изброени неизчерпателно в приложение II към посочената директива. Наред с това, в законопроекта не се съдържат елементи и правила, които имат характеристиките на технически регламент по смисъла на Директива (ЕС) 2015/1535, включително няма технически спецификации, отнасящи се до предлагани на пазара продукти или услуги. В резултат на изложеното, не се налага нотифициране до Европейската комисия на посочения законопроект.